

**Oświadczenie złożone
przez senatora Roberta Dowhana
na 52. posiedzeniu Senatu
w dniu 15 grudnia 2017 r.**

Oświadczenie skierowane do prezesa Rady Ministrów, ministra finansów i rozwoju Mateusza Morawieckiego

Szanowny Panie Premierze!

Jako senator Rzeczypospolitej Polskiej wyrażam poparcie dla apelu rzecznika praw obywatelskich w sprawie deinstytucjonalizacji systemu wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.

Apel rzecznika praw obywatelskich poparty został przez 54 organizacje społeczne. Deinstytucjonalizacja systemu wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych jest szczególnie ważna jako proces przejścia od opieki instytucjonalnej do wsparcia na poziomie społeczności lokalnych z poszanowaniem podmiotowości i przyrodzonej godności wszystkich osób, w tym prawa do decydowania o własnym życiu.

Istnieje realna potrzeba przyjęcia bardziej kompleksowych rozwiązań. Działania podejmowane w ramach programu „Za życiem”, mające na celu rozwój ośrodków wsparcia i mieszkań chronionych, a także inne formy wsparcia oferowane w ramach systemu pomocy społecznej, są słuszne, jednak wciąż niewystarczające.

Takie działania podjęto już w innych państwach europejskich. Jednym z przykładów jest węgierska strategia deinstytucjonalizacji z 2011 roku, która spowodowała, że w latach 2011–2015 z wykorzystaniem funduszy unijnych 660 osób przeszło z opieki instytucjonalnej do wsparcia w społeczności lokalnej. W obecnej perspektywie unijnej (2014–2020) założono przejście kolejnych 10 000 osób.

Wobec tego niezbędne jest przyjęcie Narodowego Programu Deinstytucjonalizacji, który zawierałby cele, harmonogram oraz wskaźniki realizacji. Program powinien objąć osoby z niepełnosprawnościami, osoby chorujące psychicznie, osoby starsze oraz dzieci. Równocześnie istnieje realna potrzeba przyjęcia moratorium na tworzenie dużych instytucji (wzorem Słowacji, Węgier czy Danii) oraz częściowego moratorium na kierowanie do instytucji osób, które dopiero będą potrzebować całodobowego wsparcia.

W związku z tym wnioskuję o podjęcie działań w sprawie deinstytucjonalizacji systemu wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych. Działania w tym zakresie uważam za ważne i uzasadnione.

Z poważaniem
Robert Dowhan